

Bu broşürde yer alan metin SBKP MK Genel Sekreteri M.S. Gorbaçov yoldaşın Fransız Komünist Partisi MK yayın organı L'Humanité gazetesinin sorularına verdiği cevaplardan oluşuyor. M.S.Gorbaçov yoldaş bu söyleşiyi geçen yıl yaptığı Fransa ziyareti sırasında gerçekleştirmişti.

Söyleşi L'Humanité gazetesinin 8.Şubat.1986 tarihli sayısında yayınlanmıştır.

Kapitalist ülkelerde kitle iletişim organlarının Sovyet ülkesi üzerine gerçekleri çarpıtıp anti-sovyet propagandasına karşı M.S. Gorbaçov yoldaşın cevapları gerçekleri en açık biçimiyle ortaya koyuyor. Sovyet insanlarının ve onların öncüsü SBKP'nin yaptıklarını ve yapmak istediklerini açıklıyor.

*TKP YAYINLARI *Türkiye Baskısı *Mart 1987

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

SBKP MK GENEL SEKRETERİ

Gorbaçov
Yoldaşla
Söyleşi

SORU:Günümüzde çoğu zaman SSCB'nin Ekim Devrimi ile başlayan dönem gibi tarihi açısından çok önemli bir döneme girdiği söyleniyor. Bunun yeni bir devrim olduğunu söylemek daha doğru olur.

CEVAP:Kuşkusuz ki hayır. Bence sorun başka türlü konuluyor. Kanımca günümüzde, 80'li yıllarda, Bolşevik Partisinin bundan yaklaşık 70 yıl önce başlattığı işi güçlü bir şekilde hızlandırma görevine talip olduğumuzu söylemek daha doğru olur.

Ekim Devrimi, devletimizin bin yıllık tarihinde, gerek kapsamı, gerekse bütün insanlığın gelişmesine getirdiği şeyler açısından geçmişte eşi görülmemiş bir dönüm noktası olmuştur. Ama devrimi yapmak yetmez. Onu savunmak, emekçilerin eşitlik ve adalet arzularını, sosyal ve moral ülkülerini yaşama geçirmek gerekir. Başka bir deyişle, söz konusu olan, insanlara yaşanası bir yaşam sağlayacak yeni bir toplum kurmaktır.

Bu da halkımızın, partinin muazzam boyutlarda çalışmasını, gerçek başarılarla ulaşmasını, hatta kimi zaman özveri lerde bulunmasını gerektirdi. İç savaş, Hitler Almanya'sına karşı savaş, kırsal alanda gerçekleştirilen çok derin dönüşümler, güçlü bir sanayinin yaratılması, çoğunluğu okur yazar olmayan nüfusun bu eksikliğinin giderilmesi, toplumda köklü bir sosyal ve kültürel kaynaşma sağlanması, uluslar ve milliyetler arasında kökten yeni ilişkiler oluşturulması aslında pek de eski olmayan tarihinizden sadece bir kaç sayfadır.

Biz bununla kıvanç duyuyoruz ve bu kıvanç Sovyet yurtseverliğinin temelinde yer alıyor. Eğer biz bu işi beceremeseydik, yukarıda saydığım görevlerden bir tanesinde başarısızlığa uğrasaydık, Ekim Devriminin bütün anlamı yeniden tartışma konusu olurdu. Oysa bu kazanımların her biri devrimci bir kazanım olarak adlandırılmayı hak ediyor.

Çağımız Meydan Okuyor

Aynı şey bugün karşı karşıya olduğumuz sorunlar için de geçerlidir. Bunlar hem karmaşık, hem de son derece önemli sorunlardır. Eğer biz bu sorunların üstesinden gelemesek geçmişte muazzam çabalar sonucunda elde ettiğimiz her şeye gölge düşürürüz. Ve geleceğimizi güçleştiririz. Her Sovyet komünisti için, bütün parti için en güç ama en zorunlu olan şey de çağımızın meydan okuyuşunu bütün boyutları ile kavramak, anlamak ve bu meydan okuyuşa gerektiği biçimde yanıt vermektir.

Bu ikili bir meydan okumadır. Birincisi, Sovyet toplumu tarihinin yeni bir aşamasına girmiştir. Üretim güçlerinin gelişmesinin getirdiği gereklilikler, halkın, insanların ihtiyaçları, üretim ilişkilerinin, ekonominin sevk ve idaresinin, parti ve devletin yönetilmesi yöntem ve stiline tek bir kelimeyle söyleysek, politikanın pek çok yanının çok derinlemesine yeniden örgütlenmesini ve yetkinleştirilmesini gündeme getiriyor.

Toplumun sorunlarını çözebilme için gittikçe daha geniş halk katmanlarını bu işe sokmak, onların yaratıcı yeteneklerini ve deneyimlerini seferber etmek gerekiyor. Çünkü karşı karşıya olduğumuz görevler gittikçe karmaşıklaşan görevlerdir. Başka bir deyişle söz konusu olan sosyalist demokrasimizi daha da geliştirip, zenginleştirmektir. Biz bu zorunluluğu oldukça uzun zamandır duyuyoruz. Bugün bütün ülkede, öncelikle de partide yapılmakta olanın özü var olan bütün olanaklardan yararlanarak Sovyet toplumunun sosyal, ekonomik ve kültürel atılımının kararlı bir şekilde hızlandırılmasıdır. Bu hiç kuşkusuz devrimci bir görevdir.

Nükleer Çılgınlığa Karşı

İkincisi, çağımızın meydan okuması insan uygarlığının ne

yaзык ki kendi kendini yok edebilecek araçları yaratmış olmasındır. En korkunç şeyin meydana gelmesi için hiç de geçmişte eşi görülmedik bir aptallık etmeye ya da böylesi bir suç işlemeye ihtiyaç yoktur. Şimdiye kadar binlerce yıldır ya pıldığı gibi yapmaya devam etmek, uluslararası işleri çözmek için silah ve askersel güçten medet ummak ve başka çare kalmadığında bunlara başvurmak yeterlidir. Günümüzde işte tam da binlerce yıllık alışkanlıkları kırmak, bir daha geri dönmemesine onları başımızdan atmak gerekiyor. Yoksa insanlığın hayatta kalmasına çözümün olanaksız bir sorun durumuna gelmesi tehlikesi vardır.

Nükleer çağda taş devrinin zihniyeti, alışkanlıkları ve davranış kurallarıyla yaşamak, en azından uzun süre yaşamak olanaklı değildir. Uluslararası sorunlarda, dış politikanın teorisinde ve pratiğinde böylesi bir dönüşüm derinlemesine devrimci bir görev değil midir? Bana göre tam da böyledir. Ve biz sosyalist devrimi gerçekleştiren ilk ülke olarak bu görevin yerine getirilmesine katkıda bulunmayı başta gelen sorumluluğumuz, görevimiz olarak kabul ediyoruz.

Kısacası, SBKP 27. Kongresinde açıklanacak olan somut eylemler programı bizce bütün açılardan gerçekten devrimci nitelikte ve görünümde bir programdır.

SORU:Önümüzdeki 10-15 yıl için Sovyet ekonomisinin başlıca perspektifleri nelerdir? Bunlar nüfusun günlük yaşamı üzerinde nasıl yansıyacaktır?

CEVAP:Perspektifler bizim sorunların üstesinden ne şekilde gelmeyi becerdiğimizize, başka bir deyişle çalışma maharetimizin derecesine bağlı olacaktır. Bu sorunların basit olmadığını açıkça söyleyeyim. Objektif güçlüklerle karşı karşıyayız. Olumsuz demografik durum (1) bize

(1) Bilindiği gibi 2.Dünya Savaşında 20 milyon Sovyet yurttaşı şehit düştü. Böylesine büyük bir insan kaybı dalga dalga etkisini Sovyetler Birliği'nin nüfus yapısı üzerinde gösterdi. Nitekim, içinde bulunduğumuz yıllarda erkeken can veren bu 20 milyon kişinin doğmayan torunlarının eksikliğinin kendini gösterdiği bir döneme giriliyor. Ülkenin çalışabilir nüfus artış hızında kaçınılmaz bir düşüş gözlemleniyor. "Olumsuz demografik durum"la kastedilen budur. (Çev.)

dayatılan silahlanma yarışısı bu güçlüklerin başta gelenleridir. Bunlara bizim kendi hatamızdan ileri gelen güçlükleri de eklememiz gerekiyor. Bu güçlükleri gidermede gecikmemiz onları daha da çetinleştirecektir.

Son derece kısa bir dönemde muazzam işler görmek-planlamayı, ekonominin yönetimini, maddi teşvikleri kökten düzeltmek, bilimsel ve teknik ilerlemeyi hızlandırmak ve bunlardan yola çıkarak ekonominin etkinliğini, niteliksel verimliliğini arttırmak, üretimin niteliğini düzeltmek- bizim için bugün zorunludur.

Önümüzdeki 15 yılda ülkenin üretim potansiyelini iki katına çıkartmayı, ekonomimizin yapısını, emeğin niteliğini hissedilir bir şekilde değişikliğe uğratmaya, insanların yaşam tarzını dönüşüme uğratmaya niyetliyiz.

Bunların halkın günlük yaşamına nasıl yansıyacağını soruyorsunuz. Yanıt olarak bütün bunların kelimenin gerçek anlamında halkın çıkarına bir şekilde ele alındığını söyleyebilirim. Bir kere daha söyleyeyim, gerek nice liksel yanları gerekse niteliksel yanları, yani tüketim ve hizmetleri, konutları, sağlık hizmetlerini ve eğitimi, sosyal hizmetleri, kültürel olanaklardan yararlanmaya, çevrenin korunmasını, kentlerin ve köylerin yapilan dirilmesini, boş zamanları ve daha bir çok şeyi çok önün de tutuyorum.

Bu alanların pek çoğunda işlerin hiç de istediğimiz gibi gitmediğini saklamayacağım. Bu, kısmen zorluklarla dolu tarihimizin, yaşamın bu kesimlerine gerekli olan bütün dikkati vermeyi uzum süre engellenmiş olmasından ileri geliyor. Ama aynı zamanda bizim hatamızdan, rutin çalışmadan, çeşitli görevlilerin, yönetimlerin ve hatta bü-tünüyle kurumların yetersizlik ve sorumsuzluklarından ileri geliyor. İnsan gazetelerimizi okuduğu zaman, en üst görevlerde bulunanlar da içinde olmak üzere, bu hataların suçunu taşıyan çok sayıda sorumlunun ne denli sert eleştiriyeye tutulduklarını görebilir. Şimdi durumu düzeltmek için kararlı davranıyoruz. Kuşkusuz ki bu, zaman ve hatırı sayılır miktarda çaba gerektirecektir. Ama ben bütün bu alanlarda ciddi değişiklikler elde edeceğimize inanıyorum. Elbette bütün bunlara olabildiğince çabuk ulaşmak istiyoruz.

En ivedi görevler arasında piyasanın kaliteli ve yeter-

li miktarda çok çeşitli malla beslenmesi yer alıyor. Bunlar hem yeni, hem geleneksel, hem pahalı, hem ucuz, hem gençler ve hem de yaşlı kişiler için kısacası akıl sınırları içerisinde kalmak şartıyla bütün zevkleri ve gereksinimleri karşılayan mallar olmalıdır. Bizim kanımızca bu olanüstü önemli bir sorundur.

SORU: Ama ülkenizde hala alışveriş için kuyruklar görülmüyor?

CEVAP: Evet özellikle talebin tam karşılanamadığı yüksek kaliteli mallar için böylesi kuyruklar görülmüyor.

Burada geçerken bir şeyi belirtiyim. Bu sorunu çözecek bütün olanaklara henüz sahip değiliz. Sizde, Batıda herhangi bir malın talebi arzı aşarsa o malın fiyatı yükseltilir. Biz ise böyle bir şeyi hiç bir zaman ya da hemen hemen hiç bir zaman yapmayız. Her halükarda en çok istenen mallar için yapmayız. Bunun sonucunda stok eksiklikleri doğuyor. Bu da kuyruklara yol açıyor.

Bunları hatamızı haklı göstermek için değil sorunumuzu açıklayabilmek için söylüyorum. Hatalar ise haklı gösterilmemeli düzeltilmelidir. Bunun üzerinde kuvvetle ısrar ediyoruz. Şimdi başlatmış olduğumuz ekonomiyi ve bütün mekanizmalarını ciddi bir şekilde yeniden biçimlendirme işine girmekten amacımız budur.

SORU: Sovyet yurttaşlarının çalıştıkları işletmenin "patron"una "karşı koymak" hakları ve bu konuda olanakları var mıdır? Sadece karşı koymak değil aynı zamanda onların kararlarını değiştirme hak ve olanakları var mıdır?

CEVAP: Kuşkusuz "patron" derken müdürleri, idareyi kastediyorsunuz. Bizde özel mülk sahibi ya da özel mülkiyet üzerine kurulu ilişkiler olmadığını hatırlatayım. Sovyetlerin ilk yıllarından itibaren emekçilerin haklarını korumayı amaçlayan bütün bir mekanizma, sıkı sıkıya uyulması gereken bir iş yasası, geniş sendikal haklar, parti kuruluşları ve Sovyetler tarafından uygulanan bir denetim yürürlüğe kondu. Geçtiğimiz son yıllarda ise emekçilerin gerek bireysel, gerekse kolektif hakları büyük ölçüde genişletildi. Pratik olarak bütün önemli kararlar emekçilerin katılımıyla hazırlanıyor ve bu amaca yönelik tartışmalardan sonra alınıyor. Buna örnek olarak işletme-

lerin ekonomik ve sosyal gelişme plan tasarılarını gösterebiliriz.

Sendikalar hakkında bir şey söylemek istiyorum. Sendikalar işyeri yönetimi ile toplu sözleşme imzalıyorlar, iş yasalarına uyulup uyulmadığını denetliyorlar. Sendikalar çalışanların işten çıkartılması, ücret, konut dağıtım vb sorunlar da içinde, bir şeyin kötü yapıldığı kanısına vardıkları zaman çok güçlü bir şekilde, şu ya da bu yöneticinin görevinden alınmasını istemeye kadar varan, sizin "deyişinizle, "direnme" olanağına sahiptir. Böyle şeyler de zaman zaman oluyor.

Sorunun bir başka yanını ele alalım. Disiplin, bilinçli çalışma, fabrikadaki davranış konularında yalnız yönetim ve sendikalar değil, emekçiler kolektifi de bazı şeyler istemelidir. Bu genellikle işçilerin tam desteğiyle gerçekleştiriliyor. Kolektifin her bir üyesinin iyi çalışma sı kolektifin kendi çıkarıdır. Emekçilerin çalışmaları karşılarında aldıkları para, çalışma koşulları, sosyal olanaklar da buna bağlıdır.

SORU: Üretim aygıtının modernleştirilmesinin bedeli kazanılmazlıkla işsizlik olmayacak mıdır?

CEVAP: Sosyal ihtiyaçları azami ölçülerde karşılamayı amaçlayan planlı bir ekonomi koşullarında böylesi bir ilişki yoktur. Eğer teknolojiye köklü yetkinleştirmeler yapılmaması sonucunda bazı uzmanlık alanları bütünüyle gereksiz hale geliyorsa biz bunu önceden görebiliriz, görmeliyiz.

Onlara yeni iş olanakları yaratabiliriz, yaratmalıyız. Ve eğer gerekiyorsa, yeni üretim alanları yaratabiliriz, yaratmalıyız. Biz böyle yapıyoruz. Kaldı ki işletmelerin ve nilenmesi genellikle onların büyümesi ile birlikte gerçekleşiyor ve yeni işyerleri açılıyor. Ama günümüzde bu bizim için akademik bir sorundur. Çünkü bizim işgücü fazlamız değil, işgücü açığımız var.

Kaldı ki, açık konuşalım başka bir sorun daha var. İhtiyacın bizleri sıkıştırdığı alanlarda bile modernleşmeyi henüz yavaş bir şekilde gerçekleştirebiliyoruz. Ama ne olursa olsun parti modernleşmenin sosyal yanını da göz önüne alıyor. Ülkenin ekonomik gelişmesi planlarının hazırlanmasında bunun hesaba katılmasının son derece önemli olduğunu inanıyor.

SORU: SSCB'de komünist partisi devletin "transmisyon kayışı" mıdır? Günümüzde ülkenizde "politika yapmak" ne anlama geliyor?

CEVAP: Komünist partisi toplumumuza yöneten ve yönlendiren güçtür. Partinin bu işlevi Anayasada yer almıştır. Bu bir "sembol parti" değildir. En etkin işçi, köylü ve aydınların arasından 20 milyona yakın üyesi olan şanlı bir politik örgüttür. Yönetici organlarını ve sorumlularını seçen ve onlardan insafsızca hesap soran demokratik bir örgüttür. Bugün biz partinin bu demokratik yaşam ve çalışmaları ilkelerini güçlendirmek, bütün parti örgütlerinin eylemini yoğunlaştırmak istiyoruz. Bunu, demokrasiyi genişletmenin, milyonlarca insanın ekonomik, sosyal ve politik görevlerin yerine getirilmesine katılmasını sağlamanın en etkin araçlarından biri olarak görüyoruz. Kanımca günümüz koşullarında partinin faaliyet biçimleri önümüzdeki kongrede tercihli bir yer tutacaktır. Yeni toplumu kurma strateji ve taktiklerini hazırlamak, kadrolar politikası, halkın ideolojik eğitimi yönetmek partinin görevidir.

Merkez Komitesi de içinde bütün düzeylerdeki parti komiteleri birer politik yönetim organı olarak çalışmaktadır. Politik sistemimizin bütün çarklarının aktif bir şekilde işlenmesinde partinin dirimsel çıkarı vardır. Parti Sovyetleri, sendikaları, Komsomolu (Leninci Komünist Gençlik Örgütü) öteki yığın örgütlerini, bunlardan her birisinin kendi görevlerini tam olarak gerçekleştirebileceği biçimde destekler ve onlara yardım eder.

Söz İle Eylemin Uyumu

"Politika yapmak"tan ne anladığımızı soruyorsunuz. Böyle bir deyim kullanmadığımızı söylemeliyim. Biz bir politika hazırlamak, bir politika formüle etmek, bir politikayı uygulamaya koymak diyoruz. Kanımca bu sorunu daha iyi kavrayor. Bu durumda politikanın hazırlanması-bundan herkesten önce partinin sorumlu olduğunu tekrarlayayım- nesnel durumun, toplumun şu ya da bu ihtiyacının, yığınların ruh halinin incelenmesiyle başlar. (Bu konuda partimizin kamuoyunu dikkatle incelediğini ve hakkıyla göz önünde tuttuğunu belirtiyim.) Politik kararlar, buradan kalkarak amaçlı bir tartışmadan sonra hazır olur.

Kuşkusuz ki bu süreç basit değildir. Çözülmesi gereken sorunların mahiyetine göre çeşitli biçimlerde uygulanır. Çoğu zaman bir karar alınmadan önce bu konuda yaygın bir tartışma yapılır. Bu tartışma bazan bütün halkı kapsar. Dolayısıyla belirli bir sorun hakkındaki değişik görüşler çatışır ve mücadele eder. Beş yıllık plan taslaklarının hazırlanmasını buna örnek olarak verebiliriz. Anayasa, iş yasası, konut yasası, okul reformu, ve son olarak da alkolicizm karşı mücadele yasası bu şekilde hazırlanmıştır.

Bütün bu politik süreç boyunca esas olan alınmış kararların uygulanmasıdır. Bu olmadan anlaşılabilir bir politika olamaz. Eğer SBKP Merkez Komitesinin 1985 Nisan Plenumundan sonra ülkemizde yürütülen tartışmayı izlemişseniz söz ile eylemin uyumuna özel bir önem verdiğimizizi farketmişsinizdir. Söz ile eylem arasındaki her türlü uyumsuzluğu engellemek için kararlı bir şekilde mücadele veriyoruz. Bu mücadelede eleştiri silahını, onun yanı sıra en geniş biçimde bilgilendirme ve disiplin silahlarını da kullanıyoruz.

SORU: Sovyet gençliğinin "depolitize" olduğu ve toplumun gidişine kayıtsız kaldığı söyleniyor. Bu konuda ne düşünüyorsunuz?

CEVAP: Bunu bizim Batılı karalamacılarımız söylüyor. İzinizle ve açıkça onların kendi arzularını gerçek yerine koyduklarını söyleyeceğim. Bizim gençlerimizden şikayetçi olmamız için hiç bir neden yoktur. Bütün olarak gençlerimiz gelişmiş bir yurttaşlık bilinci, toplumun, iç ve dış politikanın sorunlarına derin bir ilgi örneği veriyorlar.

İster fabrikada olsun, ister kolhozda, ister yüksek eğitim kurumlarında olsun, ister orduda gençliğimiz hiç de kötü davranmıyor. Gençlerimiz, koşulların güç olduğu yerlerde, Sibiry'a'daki, ülkenin kuzeyindeki, Uzak-Doğu'daki bütün şantiyelerde kendini bütünüyle vererek ve hatta-ke-limelerden çekinmeyelim- heyecanla çalışmaya hazırdır. Şu anda beşyüzbin genç gönüllü olarak bu şantiyelerde çalışıyor. Kısacası Sovyet gençliğinin ilgisiz ve pasif olduğu fikrini kabul edemem. Biz yerimizi alacak olanlara tam bir politik güven duyuyoruz.

Elbette bu hiç bir sorun olmadığı anlamına gelmiyor. Tersine. Örneğin bazı gençler arasında alkolicizmin yaygınlaş-

ması bizi ciddi bir şekilde kaygılandırdı. Asalaklık ve tüketici zihniyeti, zevksizlik, entelektüel ilgilerin darlığı, kültürel mirası yeterince tanınamama bizim hiç de onayladığımız şeylerdir. Biz bunları saptıyoruz ve hiç kuşkusuz üstünü örtmüyoruz. Bu, Komsomol'un önemli bir faaliyet alanıdır. Örnek olmanın her türlü parlak vaazdan daha güçlü bir eğitici olduğu uzun zamandır biliniyor. Günümüzde ülkemizde ve partide yapılan her şeyin gençlerin eğitimi açısından çok yararlı olacağı kanısındayız.

SORU: SSCB'de yahudilere baskı uygulandığından, politik tutuklular ve sansür bulunduğundan söz ediliyor. Bu arada Saharov gibi bazı isimlerden bahsediliyor. Bu konuda ne düşünüyorsunuz?

CEVAP: Önce SSCB'deki yahudilerden söz edelim. Bu durum gözü dönmüş bir antisovyetik kampanyanın, Sovyetler Birliği'ne karşı yürütülen gerçek bir psikolojik savaşın konusu durumundadır. Bizde yahudi düşmanı propaganda yapmak ve ırk ayrımının her türlü yasalar tarafından yasaklanmıştır ve bir suç olarak kabul edilir.

Yahudi mezarlarına saldırılması, Neo Nazi örgütlerin başında ve radyoda yahudi düşmanı faaliyet göstermeleri gibi ABD'de, Fransa'da ve diğer Batı ülkelerinde oldukça sık görülen şeylere Sovyetler Birliği'nde raslanabileceği düşünülemez bile. Bizde yahudiler bütün öteki milliyetlerden insanlar gibi özgür ve eşit haklılardır. Devlet ve toplum yaşamına aktif bir şekilde katılırlar. Yahudice dergiler, kitaplar, gazeteler çıkar. Sinagoglar işler. Ve henüz kanımca siyonist ve antikomünist propagandanın SSCB'deki yahudilerin yazgısı konusunda gösterdiği ısrarlı "dikkat" ikiyüzlülükten başka bir şey değildir. Bu, milliyetleri yahudi olan Sovyet yurttaşlarının gerçek çıkarları ile hiç bir ilişkisi olmayan daha genel politik hedeflere yönellik bir ikiyüzlülüktür.

Hem uygar bir toplumda ne yahudi düşmanlığına, nesiyonizme ne de daha genel olarak milliyetçiliğin, şovenizmin, ırkçılığın hiç bir belirtisine yer olmadığı kanısındayım. Böylesi kötülüklerin tüm dünyada kökünün kurutulması yakıcı güncelliktedir. Güney Afrika'da nüfusun siyah çoğunluğuna karşı kanlı bir baskı uyguluyorlar. Batı Avrupa'da Afrikalılara, Hintlilere ve Türk'lere ve diğer Asya ülkelerinden gelmiş göçmenlere karşı saldırıların, ırkçı cinayetlerin

arttığı görülüyor. ABD'de de ırkçılığın şu son yıllarda aynı şekilde karşı saldırıya geçtiği apaçık görülüyor. Ya Filistin'li Arap halk? Onlar pek iyi bildiğimiz nedenlerden ötürü kaç yıldır topraklarından uzaklaştırılmış, yaşıyor.

Şimdi politik tutuklulara geelim. Bizde politik tutuklu yoktur. Biz yurttaşlara inançlarından ötürü yaptırım uygulamıyoruz. Hiç kimseyi fikir suçundan ötürü adalet önüne çıkarmıyoruz.

Gerçeğe Değil, Yalana ve İftiraya Karşı Sansür

Ama her devletin kendisini ona zarar verenlere, onun varlığını tartışma konusu yapmak ya da onu yıkmak çağrısında bulunanlara ya da gizli servislerin hesabına casusluk yapanlara karşı kendisini savunması gerektiği zorunluluğu başka birşeydir. Bu çeşit faaliyetlere bizim yasalarımızda devlet suçu adı veriliyor. Bana verilen bilgiye göre halen iki yüzün biraz üstünde kişi böylesi faaliyetlerde buldukları için ceza çekmektedirler. Saharov'a geelim. Daha önceden bu soruya cevap verdiğim oldu. Dolayısıyla kısaca vereceğim. Bilindiği gibi Saharov yasadışı eylemler yaptı. Bu, başında çok defa belirtildi. Saharov hakkında yasalarımız uyarınca önlemler alındı. Saharov'un durumu şudur; Gorki'de doğal koşullarda yaşıyor. Bilimsel faaliyetini sürdürüyor; SSCB Bilimler Akademisi üyesi payesini koruyor. Sağlığı ise benim bilebildiğim kadarıyla normaldir.

Saharov'un eşi bu son zamanlarda tedavi olmak için yurtdışına gitti. Saharov'un kendisi ise bugün de oliganüstü önemde devlet sırlarını bilen bir kişi olarak değerlendiriliyor. Bu nedenle SSCB'nin dışına çıkamaz. Sansür ise bizde vardır. Niçin vardır? Örneğin basın yoluyla askersel devlet sırlarının yayılmasını, savaş propagandası yapılmasını, şiddet, vahşet, gasp ve pornografinin teşvik edilmesini engellemek için vardır. Hangi yapıtların yayılmasının seçimi, bunların düzeltilmesi, rötuşlar yapılması vb. kitle haberleşme araçlarının, yayın evlerinin redaktörlerin ve redaksiyon konseylerinin işidir. Benim buna ekleyecek tek birşeyim var; şu ya da bu biçimde her ülkede sansür vardır. Örneğin sizde neyin yayınlanıp neyin yayınlanmayacağına gazete ve yayınevi patronları ya da onların hizmetindeki redaktörler karar veriyor. İftiralar ya da devlet sırlarının açığa vurulması ise mah-

kemelere sevkedilmeye yol açıyor. Burada örneğin ABD'de yaygın olan gerici grupların baskısıyla okul kitaplıklarından kitapların toplatılması uygulamasına girmiyorum. Nitekim son olarak Ben Clup'un son kongresinde Dos-toyevski, Hemingway gibi yazarların yapıtlarının ve hat-ta Dickens ve "Anna Frahk"ın Hatıra Defteri"nin toplan-dığı saptanmış bulunuyor. Olgular böyle. Ve herkesin bil-diği gibi olgular inatçıdır .

Ne yazık ki Sovyet basını, televizyonu ve radyosu Fran-sa'da ve daha genel olarak Batıda pek tanınmıyor. Bizde söz ve eleştiri özgürlüğü iyice yaygındır. Ülkemizde a-çık yürekli ve çoğu zaman çok canlı tartışmalar yürütü-yoruz. Bugün kongre arefesinde bu özellikle belirgin-dir. Açıkça konuşmak gerekirse SSCB'nin (siz bunu ge-nel olarak sosyalizm diye anlayın) tek biçimliliğini ve resmi oy birliğinin vb. hüküm sürdüğü bir toplum oldu-ğunu "kanıtlamak" için yürütülen yaygaracı kampanyalar ben-ce insanları aptal yerine koymak ve ikiyüzlülüktür.

Yaşamda aktif konuları savunmak, adaletsizliğe, yasa-lara ve kamu ahlakına saygısızlığa karşı mücadele et-mek ülkemizde anayasamızın insanlara verdiği bir davra-nış biçimidir.

Anayasamızın eleştirininin her yurttaşın hakkı olduğunu belirtiyor. Dahası bu süreçte karşı koyanlar -böyleleri bizde çoğu zaman ve bana sorarsanız fazla hoşgörülle "eleştiri süngüleyicileri" olarak adlandırılıyor- yasa-ları çiğnemiş oluyorlar. Böylesi davranışlarda bulunan her görevli hangi düzeyde olursa olsun adalet önüne çı-kartılabilir. Ülkemizde basın radyo ve televizyon henüz mükemmel olmayabilir. Ama bir bütün olarak halkın ve ka-munun görüşlerini geniş ve özgür şekilde dile getirdi-ği bir kürsü oluşturuyorlar.

SORU: Batıda çok çeşitli çevrelerde çoğu zaman şu soru soruluyor. Stalinciliğin bütün izleri kaybolmuş mudur?

CEVAP: "Stalin"cilik komünizm düşmanları tarafından uy-durulmuş ve Sovyetler Birliği ve bütün olarak sosyalizm imajına gölge düşürmek için geniş biçimde kullanılan bir kavramdır.

Parti'nin 20'nci Kongresinde Stalin'in kişiliğini put-laştırmaya son verme sorununun ele alınmasından ve SBKP

Merkez Komitesi'nin bu sorunla ilgili karar almasından bayana 30 yıl geçti. Bu kararları almanın partimiz için güç olduğunu açıkça söyleyelim. Bu, partinin ilkelerinin anlamı-nınve Leninizme bağlılığımızın sınavdan geçirilmesi oldu.

Bu sınavdan başımız dik, geçmişten kendini dayatan sonuç-ları çıkararak geçtiğimiz kanısındayım. Bu gerek parti, ge-rekse bütün Sovyet toplumunun bütün yaşamıyla ilgilidir. Bizce başta gelen görev parti içi demokrasiyi ve genel olarak sosyalist demokrasiyi geliştirmek, kolektif yö-ne-tim ilkelerini güçlendirmek, kamunun bilgilendirilmesini arttırmaktır. Parti ve Onun MK'sı, seçilen sorumlulardan al-çak gönüllü olmalarını istiyor. Komünistleri yaltakçılık ve evet efendimciliği dışlamaya çağırıyor.

Sosyalist yasaların savunulmasına ve güçlendirilmesine çok büyük önem vermeye devam edeceğiz. Adli organları sü-rekli ve ciddi bir şekilde denetlemek gerekiyor. Bunlar partimizin günümüzde yürüttüğü politik çalışmaların önem-li doğrultularıdır. Bu çalışma, günümüzdeki gerçeklerin tü-mü sorununuzu inandırıcı şekilde yanıtlıyor.

SORU: Bizde ne yazık ki tanınmayan Sovyet kültürel ya-samı işlerin bu yeni gidişle altüst mü olacak?

CEVAP: Gerçekten de bizdeki kültürel yaşam Batıda iyi bilinmiyor. Gerçekleri açıkça söylemek gerekirse Batıda bundan insanları yanlış fikirlere boğmak ve gerçeği çar-pıtmak için yararlanırlar.

Sovyetler Birliği günümüzde hatırı sayılır bir kültürel atılım döneminden geçiyor. Bizde çağdaşımız olan pek çok önde gelen şahsiyet, yazarlar, şairler, besteciler, ressamlar opera, bale, tiyatro, sinema oyuncuları ve sahneye koyucular var. Bunlar bizde değil evrensel ölçülere göre önde gelen kişilerdir. Ülkemizde artık edebiyat ve sanat bir avuç me-raklının ve seçkinin değil halk yağınlarının ilgi alanı-dır.

Gerek Sovyet gerekse yabancı -aralarında kuşkusuz Fran-sızlar da var-Klasik ve çağdaş düz yazı ve şiir yapıtlar-ını dünyada kimsenin ulaşamadığı tirajlarda basıyoruz. Bu-nunla birlikte ülkemizdeki kültürel yaşamın en dikkati çe-ken yanı bence halkın sanatsal yaratıcılığının geniş bir biçimde gelişmesidir.

Bu açıdan baktığımızda toplumumuzda başlamış olan dönü-

şünlerin kuşkusuz ki Sovyet kültürüne de ulaşacakları, orada da kendilerini olumlu bir şekilde gösterecekleri kanısındayım.

Bunun hızlı ve çok yanlı bir şekilde serpilip gelişmesi için herşeye sahibiz. Yığınların eğitim düzeyi, kültürel değerlere saygı ve ilgi konusundaki belirgin gelenekler, her türlü zenginliğe ve ülkemizin çok uluslu kültürünün getirdiği çeşitliliğe açıklık, nihayet partimizin toplumuzun kültürel yaşamındaki atılımını başta gelen görev olarak kabul eden politikası. Bugün kültüre ve entellektüel faaliyetlerin tümüne ayrılan maddi olanakları hatırı sayılır bir şekilde arttırmayı da düşünüyoruz.

SORU: Amerika'nın "Yıldızlar Savaşı" projesi savaşa yol açabilir mi? Cenevre doruk görüşmesinden sonra uluslararası yumuşamaya doğru giden yeni işaretler görebildiniz mi?

CEVAP: Sorunuz aslında iki soru içeriyor. Birincisi Amerika'nın "Yıldızlar Savaşı" programı. Bu programın savaş tehlikesini epeyce arttırdığına ve belirli bir aşamada savaş olası kılabileceğine iyice inanıyorum. Biz kendi tezimizin temellerini pek çok defa ve yeterince ayrıntılı bir biçimde gösterdik. Ben şimdi sizin dikkatinizi bu sorunun bir yanı üzerine çekmek istiyorum. Her ne kadar yapılan planlara göre "Yıldızlar Savaşı" girişimi onlarca yıl zaman alacak olsa da ve her ne kadar sadece bir avuç "hıyecanlı" bu projenin gerçekleşebileceğine inansa da bu girişim eğer ABD bu yolda ısrar ederse çok yakın bir gelecekte hayli ciddi sonuçlara yol açabilir.

Nitekim "Yıldızlar Savaşı" programını uygulamaya koyarak, Vaşington yürürlükte olan görüşmeleri açıkça başarısızlığa uğratmaya ve silahların sınırlandırılması ile ilgili var olan bütün anlaşmaları bir kaleme silip atmaya yelteniyor. Bu durumda önümüzdeki yıllardan itibaren gerek SSCB ve ABD gerekse müttefikleri, bütün dünya kendilerini tamamen kontrol dışına taşımış bir silahlanma yarışına, stratejik kaos, tehlikeli bir istikrarsızlık, tam bir belirsizlik ve korku ortamında bulacaklar. Bu durumdan doğan, artan bir felaket tehlikesi ile karşı karşıya kalacaklar. Tekrarlıyorum bu tehlike torunlarımızın torunları değil, daha bugünden bütün insanlığı tehdit ediyor. Niçin böylesi bir tehlikeye girelim? Ben kişisel olarak Başkan Reagan'ın "Yıl-

dızlar Savaşı'nın "felaket getirici" bir misyonu olduğuna inandığı kanısındayım. Ama eğer gerçekten atom savaş tehlikesine son vermek sözkonusu ise niçin ABD ilkesel olarak SSCB'nin en son önerilerini kabul etmiyor?

Çıkamaz Yol

Bu önerilerde nükleer savaş tehlikesinin giderilmesi için bambaşka, daha kısa, daha direkt, daha az zahmetli ve öz-zelliklere de daha az tehlikeli bir yol öngörülmüyor. Bu, bütün atom silahlarının yok edilmesidir. Daha az tehlikeli olanı özellikle söylüyorum. Çünkü ABD'nin bugün şu amaca varmak için önerdiği yol çıkamaz bir yoldur. "Yıldızlar Savaşı" taraftarlarının söylediklerine pek uymayacak ama nükleer silahlar "eskimeye" vakit bulamayacaklar. Tam tersine daha da etkinleşecekler. Ve durum böylesine karmaşık bir hale gelebilir ki bütün kararları bilgisayarların, robotların işlemlerinden geçirmek zorunluluğu doğabilir. Böylece insan uyarlılığı makinaların tutsağı durumuna gelebilir. Akibeti teknik bir hataya bağlı hale gelebilir.

Durumun ne kadar tehlikeli olduğu konusunda Amerikan uzay mekiği "Challenger" in en son olarak başına gelen trajedi bize fikir verdi. Oysa "Challenger" güvenilir bir araçtı, içinde bulunan koşullarda olabilen en üst düzeyde sınırlanmış, denenmişti.

Vaşington'un da bunun bilincinde olduğundan eminim. Vaşington'da nükleer tehlikenin yok edilmesi konusundaki bu gerçek dışı plana "inanan" bir kişi varsa, olayları Başkan Reagan'ın konuşmalarında ve rüyalarında olduğundan bambaşka gören en az on kuşkuca kafalı kişi vardır. Bunlardan bazıları örneğin "her türlü sınava dayanıklı bir kalın" yaratılamayacağını biliyorlar. Bunun için olaylara daha az iddialı bakma eğilimindedir. Karşı tarafın saldırı güçlerine indirilecek önleyici bir darbe ile kombine bir şekilde roketlere karşı sınırlı bir savunma olanağı elde edilebileceğini, bunun da karşılıksız kalacak bir nükleer saldırı olanağı yaratacağını düşünme eğilimindedir. Bunlardan başkaları ise sadece kâr pesinde koşuyorlar, yada ekonomisine darbe indirmek için SSCB'yi uzay silahları konusunda bir silahlanma yarışına çekmek istiyorlar. Yine bunlardan daha başkaları ise ABD ile Batı Avrupa arasındaki teknolojik açığı daha da genişletmek, böylece Batı Avru-

paya daha bağımlı kılmak arzusunun besliyorlar... Bu örnekler çoğaltılabilir.

Bütün bunlardan "Yıldızlar Savaşı"nın çok geniş bir sorun olduğu ortaya çıkıyor. Bu konuda sadece somut program konusundaki iki görüşün değil güvenlik konusundaki iki yaklaşımın, iki anlayışın karşı karşıya geldiği görülüyor.

Amerika'nın güvenliği sağlama anlayışı olarak askersel teknik araçları, hatta yeni bir süper silaha, nükleer çıkmazdan çıkılmasını sağlayacak teknik bir oyuncağa dayanıyor. Böylece ABD bu durumdan sadece kendisine yarar sağlamak istiyor. SSCB de içinde bütün ülkelerle paylaşmaya hazır olduğu konusunda gerçeğe uymayan saçma ve son derece bulanık sözler de ediyor. Ve bütün bunlar kendileri için mutlak bir güvenliğe ulaşmak ve bütün ötekileri "mutlak tehlike" durumunda bırakmak için yapılıyor.

Sovyetlerin anlayışı ise silahlanmanın kısıtlanması ve silahsızlanma, her türlü yaşamsal kırım silahının tamamen ortadan kaldırılmasına varmaya kadar giden araçlar yoluyla herkese eşit ölçüde güvenlik sağlamayı amaçlıyor. Çünkü çağımızda ABD'nin güvenliği sağlanmadan SSCB'nin güvenliği sağlanamaz. NATO ülkelerinin güvenliği sağlanmadan Varşova Anlaşması ülkelerinin güvenliği de sağlanamaz. Bu devletlerin karşılıklı güvenliği sağlanmadan da dünya çapında güvenlik sağlanamaz.

Sorunuza yanıt olarak Avrupa'nın nükleer silahlardan özellikle de Avrupa'nın güvenliğini ciddi bir şekilde etkileyen orta menzilli roketlerden kurtulması sorununun ele almak istiyorum. Bu konuda da İngiliz ve kuşkusuz Fransız politikasının gerçekçiliğine güvenmek hakkımızdır.

Nükleer silahsızlanmanın düşmanları, nükleer silahların ortadan kaldırılmasıyla Batı'nın Sovyetlerin konvansiyonel silahlardaki "üstünlüğü" karşısında "savunmasız" bırakacağı fikrini öne sürüyorlar.

Ben burada böylesi bir "üstünlüğün" var olup olmadığını tartışacak değilim. Esas olan bu değildir. Biz önerilerimizde konvansiyonel silahların da kısıtlanmasını ve bunun yanı sıra güvenlik önlemlerinin artırılmasını istiyoruz. Biz nükleer silahlara son verme önerisini silahlanma yarışının azından nükleer silahlar kadar tehlikeli olabilecek alanlara kaydırılmasını diye yapmadık.

Bizim güvenlik anlayışımızın uygulamaya konması için bü-

yük çabalar harcanması, ardıcıl savaşım verilmesi, ve daha önce söylediğim binlerce yıllık geleneklere son verilmesi gerektiğini biliyoruz. Nükleer savaş tehlikesinin iyice gerçek olduğu günümüzde dünya geçmişte olduğu gibi yaşayamaz.

Silahsız ve savaşız bir dünya sadece olanaklı mıdır? Buna başka bir soruyla yanıt vereceğim. Dört nala giden silahlanma yarışını gevşetmeden sürdürerek gerginliği gittikçe artırarak ve savaşın gittikçe daha incelen keskin ağzı üzerinde sözümona denge sağlayarak insan uygarlığını sürdürmek mümkün müdür?

Yumuşamaya Geri Dönüş Olabilir mi?

Cenevre doruk görüşmesinden sonra uluslararası yumuşamaya giden yeni işaretler gözlemleniyor mu? Bu konuda tahlillerde temkinli olmak gerektiği kanısındayım. Evet bazı işaretler görülmeye başlandı. Söz konusu olan sadece Sovyet Amerikan ilişkileri alanındaki işaretler değildir. Ama bu işaretler çok sınırlıdır, çok yan niteliktedir. Sorunun temeline inmemektedir. Buna karşılık politik havada belirli bir değişiklik hissediliyor. Bu da pek çok ülkedeki halkların durdurulacağı, normal bir uluslararası işbirliğinin geliştirileceği konusunda umut ve inanç uyandırdı. İşte bu gerçek ve politik bakımdan önemli bir şeydir.

Politik havadaki bu değişiklik Sovyetler Birliği'nin yeni öneriler ve yeni değişimler araştırırken daha kararlı ve daha açık olmasına yardımcı oluyor. Buna bazen soruyorlar: Sovyetler Birliği şimdiki ABD yönetiminin ve bazı müttefiklerinin yönetimlerinin yeni Sovyet önerilerine onay vermesine inanabilir mi diyorlar. Söz konusu öneriler örneğin nükleer denemelerin bütünüyle yasaklanması, Avrupa'daki ve tüm dünyadaki nükleer silahların aşamalı bir şekilde ortadan kaldırılması, uzayda silahlanma yarışının önlenmesi vs.

Bu haklı bir sorudur. Ama özellikle içinde bulunduğumuz nükleer çağda karşısındaki güveniyormusun yoksa güveniyormusun ilkesine göre politika oluşturulamaz. Politikayı gerçek temeller üzerine, uluslararası alanda güçlerin dağılımını, çağın ihtiyaçlarını kendi halkının çıkarlarını diğer halkların çıkarlarını, evrensel barışı hesaba katarak kurmak gerekir. Bu nedenle sosyalist bir devlet olarak Sovyetler Birliği dünyaya nükleer savaş konusunda

hem radikal, hem de gerçekçi bütün halkların çıkarlarını gözönünde bulunduran bir alternatif, insanlığın bugün karşı karşıya bulunduğu bütün sorunlara çözüm getiren bir program önermek zorundadır. Bu öneriler bir tür "gerçeklerin ortaya çıkması"dır. Bu öneriler gördüğümüz tarafın gerçek yüzünü göstermek politikalarındaki gerçek amacı sergilemek zorunda bırakmaktadır. Nükleer patlamalara ilgili moratoryum önerisinde bulunduğumuz zaman bize "şunlara bakın bu yıl daha fazla deneme yaptılar (ki bu daha o zaman yanlıştı) şimdi de kalkış Amerika'ya denemeleri durdurmayı öneriyorlar" dediler. Şimdi ise altı aydan uzun bir süredir hiç bir deneme yapmıyoruz. Artık ABD bu gerekçeyi kullanamaz. O zamanlar denetimden, doğruluğunu kontrolden söz ettiler. Her türlü denetim önlemini hazır olduğumuzu söyledik. Böylece bu gerekçe de ortadan kalkmış oldu. Geriye ne kaldı? Sadece ve sadece ABD'nin silahlanma yarışını sürdürmedeki ısrarı.

Halklara Başvurmak

Lenin'in imzasını taşıyan "Barış kararname" (ki bu yeni doğmuş olan Sovyet iktidarının ilk kararnameydi) tarihteki ilk sosyalist devletin "tüm halkın önünde açıkça" politika yürütme ve buna göre davranma, önerilerini "hem hükümetlere hem de halklara" yöneltme, "halkların savaş ve barış sorunlarına doğrudan müdahale etmelerine yardımcı olma" konusundaki ardıcıl niyetini dile getiriyoruz. Lenin bu kararnamenin tasarısını Sovyetler Kongresine tanıtırken şöyle diyordu: "Biz lafta hepsi barıştan adaletten bahsetmekten başka birşey yapmayan eylenme ise fetih ve yağma savaşları yürüten hükümetlerin yağanına karşı savaşım veriyoruz." Ama Lenin Sovyetler ülkesinin kapitalist devletlerle ilişkileri konusunda da şöyle diyordu. "Hükümetlere bizim katılığımızın arkasına gizlenme ve onları ne için mezbahaya yolladıklarını halklardan gizleme olanağını veremeyiz, veremeliyiz. Bir ultimatom hasmımızın konumlarını güçlendirecektir. Ama biz halka bütün koşulları göstereceğiz. Hükümetleri bizim koşullarımızla karşı karşıya bırakacağız. Bu durumda kalkışınlar halklarına cevap versinler."

İkkelere sadık komünist tavır budur. Ve ben Lenin'in bu sözlerini, Leninci ilkeleri tesadüfen hatırlıyorum. O

zamanı durumla bugünkü durum arasında büyük bir benzerlik var. 1917'de Birinci Dünya Savaşının en hızlı döneminde ortaya çıkan ana sorun şuydu; emperyalist hükümetlerin zorla halkın kanını dökmelerini en kısa zamanda durdurmak için ne yapmalı? Bu durumda Lenin ve parti en etkin aracın sadece hükümetlere değil aynı zamanda halklara da başvurmak olduğu kararına vardılar. Günümüzde yeryüzünde yaşayan halklar çok daha korkunç bir felaketle sonuçlarına tehlikesini içeren bir nükleer yarışmanın ve silahlanma yarışının içine sürüklenmiş durumdadırlar. Bu durumda bu sorunların çözümü için kaygılı ve titiz bir şekilde iş görürken sadece Batı hükümetleriyle uyum göstermiyorduk, aynı zamanda sürekli olarak halklara sesleniyorduk. Politikamızı onlara yöneltiyorduk.

SORU: Afganistan'daki savaşın sona ermesi ve dolayısıyla Sovyet birliklerinin geri çekilmesi yakın gelecekte akılcı bir biçimde söz konusu olabilir mi?

CEVAP: Bunu çok isterdik. Bunun gerçekleşmesi için olanaklarımız ölçüsünde çalışıyoruz. Afgan hükümetinin de aynı konuları savunduğunu biliyoruz. Afgan hükümeti ülkenin iç gelişmesi ile ilgili karmaşık sorunların çözülmesi yolunda mesafe almaya hazırdır. Afgan yönetimi gerek başkentte gerekse illerde kabilelerin, din adamlarının, aydınların ve iş çevrelerinin temsilcileri de içinde olmak üzere farklı politik güçleri ülkenin yeniden kurulmasına katılmaya çağırıyor.

Bununla birlikte bu konuda her şey Afganistan yönetimine bağlı değildir. Bir dış müdahalenin ürününden başka bir şey olmayan bu anlaşmazlıkta, onun sürüp yaygınlaşmasında çıkarı olan yabancı güçler de yer almaktadır. Söz konusu olan ABD ve Pakistan'dır. Olayların gelişmesini Batı Avrupa da etkileyebilir.

Afganistan'daki ve çevresindeki durumun, dünya barışının ve ülkenin çıkarlarını iyice tartarak açık bir şekilde değerlendirilmesi, kuşkusuz bu durumun çözümmesini kolaylaştırıcı araçlar bulunmasını sağlayacaktır.

SORU: Fransız-Sovyet ilişkileri daha iyibir duruma getirilebilir mi nasıl?

CEVAP: Kuşkusuz daha iyi bir duruma getirilebilir. Hatta

daha iyi bir duruma getirilmesi gerektiğini söyleyebilirim. Sovyetler Birliği Fransa ile geniş işbirliğinden, Sovyet ve Fransız halkları arasında dostluktan yanadır. SSCB ile Fransa arasındaki görüş ayrılıkları onların anlaşmaları ve işbirliği yapmalarına engel oluşturmuyor. Bu bizim kararlı, uzun erimli ve ilkesel tavrımızdır. SSCB ile Fransa arasındaki anlaşmanın daha iyi duruma getirilmesi ve işbirliğinin iyi işlemesi, ülkelerimizin başta gelen çıkarları, Avrupa'da ve tüm dünyada barışın güçlendirilmesi, uluslararası havanın sağlıklılaştırılması için önemlidir.

Geçtiğimiz sonbaharda Paris'te yapılan doruk görüşmesinin anlamı da Sovyet-Fransız ilişkilerine yeni bir atılım kazandırmaktı. Bu son zamanlarda bazı ilerlemeler gerçekleştirilmiştir. Ama bizce henüz kullanılmamış olan çok büyük olanaklar vardır. Silahlanma yarışının önüne set çekilmesi, nükleer silahların ve başka tipten yığınsal silahlarının tamamen tasfiye edilmesi, uzayda vurucu silahların yerleştirilmesinin önlenmesi gibi tarihsel boyutlardaki sorunların çözümüne ülkelerimizin aktif taraflar olarak katılacaklarını umut etmek istiyoruz.

Zengin ve büyük bir bilimsel, teknik, entellektüel potansiyele, iyi ilişkiler deneyimine sahip olan Sovyetler Birliği ve Fransa bilimsel ve teknik alanda işbirliği konusunda iyi bir örnek oluşturabilirler. Buna ticari ve ekonomik ilişkilerin geliştirilmesinin de eklenmesi, ayrıca belirli bir ölçüde Fransa'daki işsizlik sorununun çözümüne yardımcı olabilir.

Tarihsel bir gelenek olarak Sovyet-Fransız ilişkileri karşılıklı sempatiye ve iki halkın birbirlerine karşılıklı saygı duymasına dayanıyor. Bu nedenle ülkenizdeki bazı çevrelerin Fransızlarda Sovyetler Birliği'ne karşı düşmanlık ve ürküntü uyandırma, ülkemiz ve politikası hakkında yanlış bir imaj yaratma çabalarını anlamıyoruz. Anti-Sovyetizme karşı koyan, Sovyetler Birliği ve sosyalizm konusunda gerçeği duyuran Fransız komünistlerine, L'Humanité'ye teşekkür ederiz. Bunu Fransız Komünist Partisi'nin partimize gösterdiği dayanışmanın en önemli biçimlerinden biri olarak görüyoruz.

Komünist hareketin gücünü yaratan da, dayanışmadan, onu oluşturan ve farklı koşullarda iş gören, farklı görevlerle yükümlü bütün eşit ve bağımsız partilerin eylemdeki daya-

nışmasından başka bir şey değildir. Ama bu partiler aynı zamanda emekçi yığınlarının çıkarları, barış ve sosyalizm için ortak savaşım tarafından birleştirilmişlerdir.

Sözlerime son verirken L'Humanité okurlarına, Fransız komünistlerine, Fransa'daki bütün emekçilere candan selamlarımı ve en iyi dileklerimi iletmek isterim.

YÜSTAV TARİH ARAŞTIRMA

*

Ekim Devriminin 70.yılında Bolşevik Partisi insanlığın aydınlık geleceğine giden yolda öncülük ediyor.

Bolşevik Parti 70.yıl önce başlattığı işi güçlü bir şekilde hızlandırma yolunda Sovyet halkının sağlam, güvenilir, sınanmış önderidir.

SBKP'nin ve onun önderliğinde Sovyet insanların çözümüne koyulduğu devrimci görevler tüm insanlık için esinlendirici bir güç kaynağı, Marksizm-Leninizmin çağımızı kavrayan gücünün somut kanıtıdır.

*